

כלא בטוח הטיילים

כלא 'שקמה' באשקלון מתמודד במציאות היומיומית עם משימות לא פשוטות, אליהן נוספה לאחרונה התמודדות חדשה ובלתי מוכרת, בעקבות מטח ה"גראד" הראשון על אשקלון ■ התרעת 'צבע אדום' בבית סוהר מצריכה היערכות מיוחדת, תרגול, אימונים, מחשבה יצירתית ובניית אינסוף תרחישים ■ ב'שקמה' כבר ערים וערוכים

מאת : מיכל בנר

אסירים בטחוניים, פליליים ועצורים, אך אף אחד לא הכין אותם להתמודדות עם התקפת טילים. התרעה של 'צבע אדום' בתוך בית סוהר היא לא מצב טבעי. להוציא את תקופת מלחמת לבנון

נפילת הטיילים", מספר ענג'ל, "כבר לא היו שום גילויי שמחה. ה'עליצות' נעלמה. הם בעצמם מתפללים שלא יפלו טילים באזור שלהם, הם הבינו שאין להם שום חסינות, הרי הטיל שיפול אולי

כשנחתו טילי ה'גראד' הראשונים על אשקלון, בראשית חודש מרס, אסירים בטחוניים בכלא

השניה, מעולם גם לא נמצא אף בית סוהר בישראל תחת איום של טילים. מדובר במצב חדש עבור הסגל, אבל גם עבור האסירים, שמצריך היערכות מיוחדת, תרגול, אימונים, מחשבה יצירתית ובניית אינסוף תרחישים. "לא נפל עדיין טיל על בית סוהר, לא בישראל ולא בעולם", אומר ענג'ל. "אני מקווה שזה גם לא יקרה, שנוכל לנהל את השגרה שלנו ולא את המלחמות האלה. אך גם אם חס וחלילה זה יקרה, אני מאמין שנתגבר. אנחנו ערים וערוכים...". כלא 'שקמה' ממוקם באזור אשקלון. בעבר

יפגע בנו, אבל גם בהם. מיד אחר כך קיבלתי מהם מכתב. 'אנחנו רוצים לדעת', הם כתבו, 'מה אנחנו עושים כשיש נפילת טיל ולמה אנחנו לא מקבלים הדרכה'... כמובן שהם קיבלו הדרכה מיד".

העיר התקרבה לכלא

הסיפור שסיפר ענג'ל הוא רק דוגמא למורכבויות עימן מתמודד סגל בית סוהר 'שקמה'. בלי להתכוון, מצא עצמו הכלא בטוח הטיילים שנורים על מדינת ישראל. שנים של עבודה קשה הכשירו את סגל העובדים ב'שקמה' להתמודד עם אוכלוסייה של

'שקמה', חלקם תושבי עזה, החלו להפגין גילויי שמחה. הנה, אמרו, הטיילים שלנו מגיעים אפילו לאשקלון. האסירים נשפטו, נענשו והוכנסו לצינוק. נשללו מהם זכויות שונות, אבל בכך לא היה די. מפקד הכלא, גנ"מ שלמה ענג'ל, טרח לפגוש את האסירים. ענג'ל היה ענייני, קצר. 'הטיל', אמר לאסירים הבטחוניים, 'יכול ליפול על כל אחד, גם עליכם. הם יורים טילים בלי כתובת. יורים פשוט לכיוון אשקלון. אנחנו ואתם חשופים להתקפת הטיילים הזאת בדיוק באותה מידה'. "מרגע שהם הבינו את משמעות הסכנה של

שירות בתי הסוהר וקליטת בית מעצר 'לכיש' ממשרתת ישראל על ידי בית סוהר 'שקמה', נוספה לכלא כמות ניכרת של עצורים. מעצורי ימים ועד כאלה שעצורים עד תום ההליכים. יש תא מעצר לנשים ותא מעצר לנערים. בנוסף, אחראי סגל בית הסוהר על אגף שלם שהוקם ב'לכיש' ובו 100 מקומות לזרים העומדים לפני גירוש. יש בכלא 230 אנשי סגל, מתוכם יותר מ-50 סוהרי חובה. בפועל, מדובר בכלא שהוא 'תחנת רכבת'. 'בית סוהר בלי הפסקה'. 'אני קולט ופולט אסירים ועצורים כל הזמן', אומר ענג'ל. 'כל הזמן קליטה ו'פליטה'.

איך מתמודדים עם זה?

"אני אומר שאני מתעסק ב'בדל הסיגריה'. משם אני מתחיל - ה'משמעת' של האסירים. אם אתה מתעסק בדברים הקטנים, אתה בדרך כלל כמעט ולא מגיע לאירועים הגדולים."

שרק לא ייפול עלינו

ענג'ל התגייס לשירות בתי הסוהר לפני 26 שנים. מרבית שנותיו בארגון היה קצין מודיעין, בין השאר בכלא 'מעשיהו', בכלא 'אשמורת', בכלא 'השרון' ובבית מעצר 'ניצן'. תקופה קצרה היה קצין הביטחון של גוש מרכז. אחר כך היה לקצין המודיעין של גוש צפון, מפקד כלא 'אשמורת' ומאז ינואר של השנה שעברה, כבר כמעט שנה וחצי, הוא מפקד בית סוהר 'שקמה'. "פה יש דיילות שלא נתקלתי בהן קודם", הוא אומר. "בגלל המיקום של בית הסוהר והעובדה שהוא חשוף להתקפת טילים. אנחנו נמצאים כרגע באמצע מלחמה, וצריכים להתמודד עם זה. אני מפקד בית סוהר. אני לא יכול להגיד 'אני לא אחראי', כי זה התפקוד שלי. אני אחראי על כל סוהר ועל כל אסיר. אלה דיילות לא פשוטות. אני רק מתפלל שלא ייפול לנו פה, בכלא, שום טיל".

אנשי כלא 'שקמה' זוכרים את הטיל הראשון שנפל באשקלון. זה היה סמוך מאד לכלא. מרחק 100 מטר אולי. לקח להם כמה שניות להבין שהדבר 'האמיתי' הגיע, משחזר רב כלאי אבי מושיאשוילי, קב"ט הכלא, תושב אשקלון. אחרי שוידא שהכל כשורה בבית הסוהר, צלצל הביתה לבדוק שהמשפחה בסדר. "אני הסתובבתי בבית הסוהר", אומר ענג'ל, תושב חדרה. "נכנסתי לאגפים, לבדוק מה תחושת האסירים. לא היתה פאניקה, אנשים אולי לא קלטו. אחר כך עליתי לגג הכלא, הסתכלתי מסביב. ראיתי את העשן, מהנפילה. זה היה קרוב".

הרבה קודם, הסבירו לי, כבר צפו בכלא את האפשרות שהטילים יגיעו לאשקלון, ונערכו בהתאם. "עשינו המון תרגולות", אומר ענג'ל. "בשיתוף ובהתייעצות עם כל גורמי הביטחון. ברגע שיש התרעה 'צבע אדום', יש אזעקה עולה ויורדת והכרזה-הוראה לתפוס מחסה. ההחלטה היתה שבכל מקרה, ברגע שיש מטח טילים, לא מוציאים את האסירים לחצר הטילים. כולם סגורים בתאים. האגפים סגורים וממוגנים. אנחנו לא יכולים לקחת סיכון שאסיר יסתובב בחוץ ויפגע. אם האסירים כבר נמצאים בחוץ, ההנחיה היא שייצמדו לקירות

במתקן כליאה שיאכלס את העצורים הפלשתינים ויהיה ברמת ביטחון מרבית. כלא 'שקמה', במבנה הטיגרט בו הוא נמצא עד היום, סיפק את הסחורה.

מתחילים במשמעת

שנים ארוכות היו ב'שקמה' בעיקר אסירים בטחוניים. כיום יש בבית הסוהר 640 מקומות כליאה בסך הכל. שוהים בו 250 אסירים בטחוניים, שסך תקופות המאסר שלהם מגיע למאתיים מאסרי עולם, ועוד מאות אסירים פליליים. בעקבות המעבר של כל בתי המעצר מהמשרה לחסות

היה הכלא מרוחק מהעיר. ענג'ל זוכר עדיין איך בראשית שנות ה-80, כשהיה רק סוהר צעיר ביחידת נחשון, הסגל המתין על כרי דשא רחבים, בשטח פתוח סמוך לבית הסוהר. זה היה במהלך מהומות אסירים בטחוניים בכלא, שהיה צורך לרסנו. השנים שחלפו, לצד תנופת הבנייה בעיר, גרמו לכך שהעיר 'התקרבה' לכלא. היום, כבר אין דשא סביב המבנה, ההפך. מי שמשקיף מגג בית הסוהר אל הנוף מסביב מרגיש שהוא ממוקם ממש באמצע עיר. כלא 'שקמה' הוקם בסוף שנות ה-60, אחרי מלחמת ששת הימים, כשהתעורר הצורך

"אין לנו מקום

ועוד אחת, ועוד אחת... זה היה נורא. מהיום בו נפלו הטילים באשקלון, סדר היום שלי השתנה. עכשיו, גם כשאני נוסעת באזור יד מרדכי אני לא נרגעת. המתח והפחד ממשיכים".

"הכנו תוכנית מילוט"

כלאי ברכה עמך גדלה בקרית מלאכי. היא נשואה, אם לשלושה בנים: בני תשע וחצי, שבע וחצי וארבע. עד לא מזמן גרו בקיבוץ סעד ובשנה האחרונה עברו לכפר מימון. שני הישובים נמצאים בטווח הקסאמים. בסעד שימשו משפחה אומנה לעוד 12 ילדים, מלבד אלה שלהם, במסגרת המפעל להכשרת ילדי ישראל. "העובדה שהשגחנו על ילדים לא שלנו ומסביב היו קסאמים, הוסיפה קושי מיוחד", היא אומרת. "במיוחד שבסעד לא היה רק 'צבע אדום', אלא גם 'פרש תורכי', התרעות על חדרה. לא היתה לנו אפילו דלת 'פלדלת'. היינו חשופים. חילקנו תפקידים לילדים הבוגרים והכנו תוכנית מילוט, במקרה הצורך, איך להוציא במהירות האפשרית 15 ילדים מהבית, תוך שימוש בפתחי מילוט, הגג והחלונות. למדנו לחיות בתוך שגרת חירום. כל הזמן אנחנו מתרגלים עם שלושת הילדים שלנו, למקרה חירום. מה עושים, לאן הולכים. זה סוג של דאגה מתמדת. בעיקר מפני שאסור לשכוח שמדובר בילדים. אתה לא יכול להפסיק את החיים שלהם".

תסבירי..

"זאת מציאות קשה. זה לא מובן מאליו לילדים לחיות ככה. הבן האמצעי שלי, למשל, רגיש יותר מהשניים האחרים. הוא לוקח את זה בצורה מאד קשה. בעיקר הוא דואג לנו. אז כל הזמן צריך לדבר אתו וקצת להפסיק חרדות. לא פשוט".

איך מתנהלים חיי משפחה עם שלושה ילדים קטנים בצל הטילים?

"אנחנו חיים את זה", אמרה. "מרגע שהתגברה כמות הנפילות, גדלה גם המודעות אצל הילדים. כל פעם שיש אזעקה, הבן שלי צועק 'אמא, אמא, מקום מוגן, מקום מוגן'. הוא פוחד. יש שירים על הקסאמים, שמלמדים אותם בבית הספר ובגן - 'למה, למה, למה, למה, למה, למה, למה, למה... היום אני לא מרשה להם לצאת מהבית בלעדי. אצלנו בישוב כולם מכירים את כולם ובעיקרון אין בעיה לצאת החוצה לחד, גם בגילים צעירים, אבל אני לא מאפשרת את זה היום, בגלל המצב. זה סוג של חרדה שלי. בשבוע שעבר הם שיחקו בבית לדינו, שנמצא בתהליך בנייה, בלעדי. כשחזרו, כעסתי נורא. 'איפה הייתם', אמרתי, 'יכול היה להיות צבע אדום'. הם ענו לי: 'אמא, אבל לא

תחת: מיכל בנר

בפעם הראשונה שנפל טיל גרדא על אשקלון, היתה כלאי ברכה עמר, עובדת סוציאלית, ראש תחום טיפול ושיקום בכלא 'שקמה', בעיצומה של שיחה טיפולית עם אסיר. סוף סוף, אמרה השבוע, אחרי מאמצים רבים, הצליחו 'להגיע' למשהו בשיחה, האסיר נתח. אבל אז הגיע הטיל. סמוך לכלא. בבית הסוהר הוכרז מצב חירום. עמר, תושבת כפר מימון, ישוב בנגב המערבי מוכה הקסאמים, עצרה את השיחה. 'זה גרדא', אמרה לאסיר שישב מולה. האסיר התעקש שהקול מגיע מהאסירים המשחקים כדורסל בחוץ. 'זה כדור שנפל', אמר לברכה. היא התעקשה. זיהתה את השריקה והבום שבא אחריה. 'אני מזהה את זה מהבית', אמרה לאסיר.

"הרגשתי שאני צריכה לצאת קצת מגבולות מה שמוותר לי, כעובדת סוציאלית, ולשתף אותו במשהו שאני מביאה מהבית שלי", אמרה השבוע. "מעולם לא ספרתי למטופל איפה אני גרה. זה היה תמיד מחוץ לתחום. אבל זאת היתה סיטואציה לא רגילה. במצב כזה, אתה מרפה קצת את הגבולות שלך. אתה יודע שגרדא לא מבדיל בין אסיר לסוהר. אז הסברתי. סיפרתי מה עושים כשיש 'צבע אדום'. אני חושבת שזה חלק מהתפקיד שלנו, להסביר. כלובשי מדים, אבל גם כאזרחים".

כבר שבע שנים מתנהלים החיים של ברכה בצל הקסאמים. כל השנים חשה את אימתם רק כשהיתה בבית ומאז חודש מרס - גם בעבודה. בתקופות הרועשות, היא מחכה שגיע השקט. בהפסקות האש, היא יודעת שמדובר במצב זמני. "התרגלתי להמשיך ולתפקד", היא אומרת. "אני לא בחרדה משתקת, אבל זה לא פשוט. מי שלא גר באזור הקסאמים, לא מבין את החרדות שלנו. הוא גם לא יכול להבין את הסכנה שבעניין. אני יכולה להגיד שכשהגיעו הטילים לכאן, לאזור הכלא, זה כבר היה משהו אחר. סדר הבוקר שלי עד אז התבסס על הידיעה שאני יודעת מה טווח הטילים, עד לאן הם מגיעים. אני עוברת בדרך מהבית לעבודה בשדרות, בקיבוץ ניר-עם וכשאני מגיעה לקיבוץ יד מרדכי בערך, אני מתחילה להירגע. עד האזור הזה, אני תמיד במתח, נוסעת עם חלונות פתוחים כדי שאשמע את אזעקת 'צבע אדום'. אני זוכרת שיום אחד נסעתי לתל אביב ועברתי בתוך שדרות. בדיוק התחילה התקפת טילים. עצרתי בצד ועמדתי מתחת למבנה ממוגן. עמדתי ככה אולי רבע שעה וקסאמים נפלו לא הרחק ממני. היתה התרעת 'צבע אדום'

ואחרי הנפילה הראשונה יש להכניס אותם פנימה. מאותו רגע, אין טילים עד לרגיעה. האסירים רצו לטייל במסדרון, אבל אנחנו סירבנו. במקרה כזה, אם היה נופל טיל במסדרון אחד האגפים, היו לנו הרבה מאד נפגעים".

נפילת טיל בכלא, מסביר קב"ט 'שקמה', עשויה ליצור מצבים בעייתיים וקשים לפתרון. לצד האפשרות של פגיעה באסירים ובסגל, פגיעה במבנה ובאגפים, קיימות אפשרויות נוספות. נפילת החומה המקיפה את 'שקמה', שריפות כתוצאה מנפילת הטיל ואפילו ניסיון של אסירים לנצל את האירוע לצרכי בריחה. עם כל התרחישים האלה, נאלצו להתמודד בכלא. "תרגלנו אפילו את האפשרות שהחומה של הכלא תתמוטט מנפילת טיל, ואנחנו ניאלץ לפנות את כל בית הסוהר מאסירים", אומר ענג'ל. "מדובר בחומה שעשויה מבלוקים. כמובן שזאת לא תהיה החלטה שלי או של הסגל כאן, אלא של הנציב והמחוז. גם אם התשתיות תיפגענה, יצטרכו לפנות את אוכלוסיית בית הסוהר. הצוות יצטרך, במקרה כזה, לאבטח את המקום עד לפינוי".

מושיאשוילי: "במקרה של שריפה, כתוצאה מנפילה של טיל, נצטרך להיעזר בכוחות כיבוי והצלה, מגן דוד אדום ומשטרה. גם את זה כבר תרגלנו בהצלחה. יש לנו סוהר שנמצא 24 שעות ביממה על הגג, עם נשק חם, גם למקרה של פגיעת טיל. ברור לנו שנצטרך לאבטח את הזירה בה ייפול הטיל, במקרה שתהיה נפילה, כדי למנוע בריחת אסירים. נצטרך להביא סוהרים חמושים, במקרה הצורך, בניגוד למה שאנחנו נוהגים בדרך כלל".

חושבים על שדרות

ויש את סגל בית הסוהר. רבים מהעובדים ב'שקמה', תושבי שדרות והנגב המערבי, סובלים מאימת הטילים כבר שבע שנים. ביתו של אחד מהם אפילו נפגע ישירות מגרדא וצוות בית הסוהר מסייע לו ולמשפחתו היום. בין השאר דואגים להביא להם כביסה נקיה ומקופלת לבית המלון בו הם גרים בינתיים, כדיוור חלופי. "זה הדבר הראשון שחלף לי בראש, עם נפילת הטילים", אומר ענג'ל. "מה עובר על תושבי שדרות, הרי הם חיים ככה כבר שנים. דיברתי אתם אחר כך, הם לא מתלוננים. לא אומרים שקשה להם. הקושי מבחינתם הוא בעיקר מה שהילדים שלהם צריכים לסבול".

מה על כלל הסגל?

"אף אחד לא בא ואמר שקשה לו. אף אחד לא ביקש לעזוב. גם מאסירים לא שמענו תלונות. אין אסירים שלא רוצים להגיע לכאן, מפחד הטילים. כולם מתמודדים יפה".

מה יקרה בעתיד, אין לדעת. בינתיים, ב'שקמה' ערוכים, כאמור, לכל תרחיש. עשרים וארבע שעות ביממה, שבעה ימים בשבוע, מתמודדים שם עם מציאות לא פשוטה. "כשיש נפילה, האדמה רועדת", אומר ענג'ל. "זה לא נעים. אז מתחילים החששות: אולי בית הסוהר ייפגע, אולי סוהר או אסיר ייפגעו. ורגע אחר כך, כבר לא חושבים על זה, לא מתעסקים בפחד, גם לא בחשש. אנחנו עוסקים בשגרה".

אחר

סיפורה של נלאי ברכה עמו עובדת שב"ס המתגוררת בכפר מימון שבנגב המערבי, המוגדר 'בטוח הטילים' ■ "יש לא מעט חרדות - אבל אנחנו לא נברח"

ללא אנושיים. לדעת מה קורה בבית, עם המשפחה שלהם, זה הדבר שהכי מרגיע אותם".
בעיקרון, ברכה מטפלת באסירים הפליליים, אבל אם ייווצר מצב טראומטי באגפי האסירים הבטחוניים, היא תיכנס גם שם לתמונה. "טילים זה לא משהו שמתכוננים אליו בכלא", היא אומרת. "לפחות האסירים הפליליים היהודים, למרות הכל, מחוברים למצב בארץ. אסיר פלילי יכול לעבוד עבירה קשה, אבל להישאר קשור למדינה. הם מחוברים לחדשות, למה שקורה. גם החרדה שלהם היא קודם כל למשפחה שבחוץ, רק אחר כך מופיעה החרדה הקיומית הפרטית".

ומה את אומרת לעצמך?
"אני? אחרי שאני עוזרת לסוהרים להתמודד עם מצב החירום ומדברת עם האסירים, אני קצת מתפנה לעצמי. המחשבה הראשונה שלי היא, למה בעצם אנחנו צריך להיות ככה. למה אנחנו צריכים לפחד. הרי זאת המדינה שלנו, האם זה שנקרא 'להיות עם חפשי בארצנו'? אנחנו חיים, אבל המצב פוגע באיכות החיים שלנו. אני בטוחה שאם טילי גראד היו ממשכים ליפול על הכלא, רמת החרדה היתה עולה מאוד, והיינו מפתחים כאן שגרת חירום כמו שפיתחנו בבית. בעצם, עד שלא שאלת אותי, לא הבנתי שאני כל הזמן חיה עם דפיקות לב. פשוט התרגלתי להיות ככה".

שלא ישנאו ערבים

כל שריקה מקפיצה את ברכה, כל 'בום' בחוץ. בכל זאת, היא אומרת, הקושי הגדול שלה הוא דווקא בחינוך הילדים. "אני לא רוצה שהילדים שלי יגדלו באווירת שנאה", היא אומרת. "אני לא רוצה שישנאו ערבים, באופן גורף. הם הרי יודעים מי זורק את הקסאמים. כשילדים נמצאים בחרדה, הם חייבים להשליך את זה על מישהו. אני מוצאת את עצמי מסבירה להם כל הזמן שיש ערבים כאלה ויש ערבים כאלה. אני מרגישה שהילדים שלי גדלים למקום של שנאה, ובעיני שנאה מחלישה את מי ששונא. זה לא טוב, זה מטריף אותי. אני לא רוצה שהם יגדלו ככה. זה נראה לי הזוי. אני כל כך מקווה שהמצב ישתפר, יירגע. אני בסך הכל רוצה שהחיים שלנו יחזרו להיות כמו שהם היו. שקטים. מישהו צריך לעשות משהו כדי שזה ייפסק".

בינתיים, היא ובני משפחתה לא מתכוונים לעזוב. "אין לנו שום מחשבה לעצור את היומיום שלנו בגלל הטילים", היא אומרת. "אז יש חרדה והחרדה עולה כל פעם מחדש, אבל זה הבית שלי וזאת העבודה שלי. אני יודעת ומאמינה שלכל כדור יש כתובת. מה שלא יהיה, אנחנו לא נברח. אין לנו מקום אחר".

לתת לאסירים תושבי אשקלון להתקשר הביתה. במצב חירום, האסירים הם אנשים רגילים לחלוטין, הם מגיבים בדיוק כמוני. זה שהם עברו עבירה או שהם רחוקים מהמשפחה שלהם, לא הופך אותם

נלאי ברכה עמו

היית צריכה לראו, כי כבר בנו שם מקלט והיינו יודעים איפה להסתתר".

מה עם השגרה - גן, בית ספר, חוגים?
"מנסים לשמור על שגרת חיים אבל המצב משפיע, אין מה לעשות. יש חרדות מאד גדולות אצל הילדים. כל פעם שיש 'צבע אדום', הם לא ישנים. כל נפילה של כדור, כדורסל, הם צועקים 'נפל טיל'. כל בום על-קולי מקפיץ אותם. כשהיינו בסער, נפלו טילים ממש בתוך בתים, לדינו. זה היה מאד קרוב. טיל נפל בכיור האמבטיה של מכרים שלנו ובחדר השינה של חברה שלי. בשבועות האחרונים, הילדים ישנים בלילה במרתף, שם נמצא המ"ד. הם לא מוכנים לעלות לחדרים שלהם, רק במרתף הם מרגישים בטוחים. כשהם בבית ואני לא נמצאת, הם נמצאים רק במ"ד. אני מתקשרת כל עשר דקות, רבע שעה, לוודא שהם בסדר. הצורך שלי הוא כל הזמן להיות בשליטה על מה שקורה בבית, גם מרחוק. ומצד שני, עדיין לשדר להם 'עסקים כרגיל'".

אומרת תהילים

בתקופה הקשה, כשהיו הרבה מאד נפילות, נהגה ברכה להביט לשמים כשנהגה בכביש. "הייתי בחרדה", היא אומרת. "היתה לי אובססיה כזאת, להסתכל לשמים ולראות אם יש שם טיל. לנסות לגלות אותו, כדי להיערך. בסוף הגעתי למסקנה שאני אולי אראה את הטיל, אבל סביר להניח שגם אעשה תאונת דרכים... אז הפסקתי. אבל אני אומרת כל הדרך פסוקי תהילים. גם כי אני מאמינה שאם יש משהו שיגן עלי - זה הדבר, וגם כי אם כבר ללכת, אז עדיף ככה..."

כשהגיעו הטילים גם לאשקלון, למקום העבודה שלה, ברכה לא נבהלה. היא כבר היתה כמעט מאומנת. כמו עובדים אחרים בכלא 'שקמה' שגרים בטווח הטילים, הבינה כמה מדובר. מעבר לכך, ידעה מה מוטל עליה מתוקף תפקידה בכלא. "בשלב ראשון מסייעים במצב החירום באגף", סיפרה השבוע. "וכשמתאפשר - נכנסים לדבר עם האסירים. עד עכשיו, לפחות, לא הרגשתי משהו חדש אצלם. האסירים מבינים שיש 'עליית מדרגה' בכוננות בכלא, אבל לא מצאתי אצלם חרדה שמובילה להיסטריה. אני חושבת שהם לא באמת קלטו עדיין מה קרה".

מעבר לשיחות עם האסירים, מה עוד עושים?
"הרבה מתבסס על האמון שכבר יש ביני, כמטפלת, לאסירים. אני מרגישה שמה שלא אניד בסיטואציה כזאת, יהיה בסדר. אחד הדברים החשובים בעיני הוא לתת לאסירים מידע; איפה נפל הטיל וכד'. צריך למתן את החרדה ובשלב שני,

"מהיום בו נפלו הטילים באשקלון, סדר היום שלי השתנה. עכשיו, גם כשאני נוסעת באזור יד מרדכי אני לא נרגעת. המתח והפחד ממשיכים"